

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1996-1997

---

22 JANVIER 1997

**Projet de loi modifiant le Code judiciaire
et le Code civil en ce qui concerne les
procédures en divorce**

Procédure d'évocation

**TEXTE ADOPTÉ
PAR LA COMMISSION
DE LA JUSTICE**

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 1254 du Code judiciaire, remplacé par la loi du 30 juin 1994, sont apportées les modifications suivantes :

1° au § 2, le troisième alinéa est remplacé par ce qui suit :

Voir:

Documents du Sénat:

1-437 - 1996/1997:

N° 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.

N°s 2 à 5: Amendements.

N° 6: Rapport.

En remplacement du document distribué précédemment.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1996-1997

---

22 JANUARI 1997

**Wetsontwerp tot wijziging van het Ge-
rechtelijk Wetboek en het Burgerlijk
Wetboek betreffende de procedures tot
echtscheiding**

Evocatieprocedure

**TEKST AANGENOMEN
DOOR DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE**

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 1254 van het Gerechtelijk Wetboek, vervangen bij de wet van 30 juni 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in paragraaf 2, wordt het derde lid vervangen als volgt :

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

1-437 - 1996/1997:

Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Nrs. 2 tot 5: Amendementen.

Nr. 6: Verslag.

Ter vervanging van het vroeger rondgedeelde gedrukt stuk.

«Dans ce cas, le greffier, sur présentation d'une copie certifiée conforme de l'exploit de citation, inscrit la cause au rôle des référés.»

Le greffier notifie aux parties les lieu, jour et heure de l'audience des référés.»;

2° au § 3, 3°, les mots «le certificat» sont remplacés par les mots «une preuve»;

3° le même paragraphe est complété par l'alinéa suivant:

«Lorsque les pièces font défaut ou sont incomplètes, la cause est renvoyée au rôle.»

Art. 3

À l'article 1258, § 2, du même Code, remplacé par la loi du 30 juin 1994, sont apportées les modifications suivantes:

1° l'alinéa 3 est remplacé par ce qui suit:

«Cet accord entériné vaut jugement au sens de l'article 1043.»;

2° à l'alinéa 4, les mots «, à la demande d'une des parties,» sont insérés entre les mots «la cause» et les mots «à la première audience»;

3° ce même alinéa 4 est complété par ce qui suit:

«, pour autant qu'elle ne soit pas encore inscrite au rôle des référés. L'article 803 est d'application.»

Art. 4

À l'article 1275, § 2, alinéa 1er, du même Code, remplacé par la loi du 30 juin 1994, sont apportées les modifications suivantes:

1° les mots «et la mention du jour où celui-ci a acquis force de chose jugée» sont insérés entre les mots «un extrait comprenant le dispositif du jugement ou de l'arrêt» et les mots «est, dans le mois, adressé»;

2° les mots «l'officier de l'état civil du premier district de Bruxelles» sont remplacés par les mots «l'officier de l'état civil de Bruxelles».

Art. 5

1° À l'article 1278, alinéa 1er, du même Code, modifié par la loi du 30 juin 1994, sont apportées les modifications suivantes: les mots «produit ses effets à l'égard de la personne des époux du jour où la

«In dat geval wordt de zaak door de griffier, op voorlegging van een voor eensluidend verklaard afschrift van het dagvaardingsexploit, ingeschreven op de rol van de zaken in kort geding.

De griffier geeft de partijen kennis van plaats, dag en uur van de terechtzitting in kort geding.»;

2° in paragraaf 3, 3°, worden de woorden «het getuigschrift» vervangen door de woorden «een bewijs»;

3° dezelfde paragraaf wordt aangevuld met het volgende lid:

«Wanneer de stukken ontbreken of onvolledig zijn, wordt de zaak naar de rol verzonden.»

Art. 3

In artikel 1258, § 2, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 30 juni 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het derde lid wordt vervangen als volgt:

«Deze bekrachtigde overeenstemming geldt als vonnis, zoals bepaald in artikel 1043.»;

2° in het vierde lid worden tussen de woorden «hij» en «de zaak» de woorden »op verzoek van één van de partijen» ingevoegd;

3° hetzelfde vierde lid wordt aangevuld met wat volgt:

«Voor zover zij nog niet was ingeschreven op de rol van de zaken in kort geding. Artikel 803 is van toepassing.»

Art. 4

In artikel 1275, § 2, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 30 juni 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen de woorden «een uittreksel bevattende het beschikkend gedeelte» en de woorden «van het vonnis of het arrest» worden de woorden «en de vermelding van de dag van het in kracht van gewijsde treden» ingevoegd;

2° de woorden «de ambtenaar van de burgerlijke stand van het eerste district van Brussel» worden vervangen door de woorden «de ambtenaar van de burgerlijke Stand Brussel».

Art. 5

1° In artikel 1278, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 30 juni 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht: tussen de woorden «wordt uitgesproken» en de woor-

décision acquiert force de chose jugée, et» sont insérés entre les mots «prononce le divorce» et les mots «produit ses effets à l'égard des tiers»;

2° il est inséré entre les alinéas 2 et 3 un nouvel alinéa rédigé comme suit: «En cas de décès d'un des époux, avant la transcription du divorce mais après que la décision le prononçant a acquis force de chose jugée, les époux sont considérés comme divorcés, à l'égard des tiers, sous la condition suspensive de la transcription effectuée conformément à l'article 1275.»

Art. 6

À l'article 1278, alinéa 3, du même Code, remplacé par la loi du 30 juin 1994, le mot «admet» est remplacé par le mot «prononce».

Art. 7

À l'article 1280 du même Code, modifié par la loi du 30 juin 1994, sont apportées les modifications suivantes:

1° à l'alinéa 1er, entre le mot «connaît» et les mots «en tout état de cause» sont insérés les mots «jusqu'à la dissolution du mariage à la demande, soit des parties ou de l'une d'elles, soit du procureur du Roi»;

2° à l'alinéa 8, les mots «jusqu'à la dissolution du mariage» sont insérés entre les mots «reste saisi» et les mots «durant toute la durée de la procédure en divorce».

Art. 8

À l'article 1282 du même Code, remplacé par la loi du 30 juin 1994, les mots «à partir de la date du dépôt de la citation en divorce au greffe du tribunal» sont remplacés par les mots «à partir de la date de la signification de la citation en divorce».

Art. 9

À l'article 1283 du même Code, remplacé par la loi du 30 juin 1994, sont apportées les modifications suivantes:

a) l'article est complété par ce qui suit:
«sans préjudice des droits des tiers de bonne foi»;

den «heeft ten aanzien van derden zijn gevolgen» worden de woorden «heeft ten aanzien van de persoon van de echtgenoten gevolg vanaf de dag waarop de beslissing in kracht van gewijsde is getreden, en» ingevoegd;

2° tussen het tweede en het derde lid wordt het volgende lid ingevoegd: «Ingeval een van de echtgenoten overlijdt voor de echtscheiding is overgeschreven doch nadat het vonnis waarbij de echtscheiding is uitgesproken in kracht van gewijsde is gegaan, worden de echtgenoten tegenover derden als uit de echt gescheiden beschouwd, onder de opschortende voorwaarde van overschrijving overeenkomstig artikel 1275.»

Art. 6

In de Franse tekst van artikel 1278, derde lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 30 juni 1994, wordt het woord «admet» vervangen door het woord «prononce».

Art. 7

In artikel 1280 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 30 juni 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden, tussen de woorden «in iedere stand van het geding» en het woord «kennis», de woorden «tot de ontbinding van het huwelijk op verzoek van de partijen of van een van de partijen of van de procureur des Konings» ingevoegd;

2° in het achtste lid worden, tussen het woord «blijft» en de woorden «tijdens de hele echtscheidingsprocedure», de woorden «tot de ontbinding van het huwelijk» ingevoegd.

Art. 8

In artikel 1282 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 30 juni 1994, worden de woorden «te rekenen van de datum waarop de dagvaarding tot echtscheiding op de griffie van de rechtbank is neergelegd» vervangen door de woorden «te rekenen van de datum waarop de dagvaarding tot echtscheiding is betekend».

Art. 9

In artikel 1283 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 30 juni 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) het artikel wordt aangevuld met wat volgt:
«onverminderd de rechten van de te goeder trouw zijnde derden»;

b) l'article est complété par l'alinéa suivant :

«La preuve de sa bonne foi incombe au tiers contractant.»

Art. 10

À l'article 1288 du même Code, ajouté par la loi du 30 juin 1994, sont apportées les modifications suivantes :

1° à l'alinéa 1er, le 3° est remplacé par ce qui suit :

«3° la contribution de chacun des époux à l'entretien, à l'éducation et à la formation adéquate desdits enfants, sans préjudice des droits qui leur sont reconnus par le livre premier, titre V, chapitre V du Code civil, et sans préjudice du principe de proportionnalité de leur contribution.»;

2° au dernier alinéa, les mots «Lorsque des circonstances nouvelles et imprévisibles modifient sensiblement la situation des enfants» sont remplacés par les mots «Lorsque des circonstances nouvelles et indépendantes de la volonté des parties modifient sensiblement leur situation ou celle des enfants.»

Art. 11

À l'article 1288*bis* du même Code, inséré par la loi du 30 juin 1994, sont apportées les modifications suivantes :

1° à l'alinéa 3, les mots «la requête contient, à peine de nullité, les conventions» sont remplacés par les mots «la requête renvoie, à peine de nullité, aux conventions y annexées»;

2° à l'alinéa 4, 4°, les mots «et de décès de tous les descendants de chacun des époux, y compris les enfants que les époux ont adoptés» sont remplacés par les mots «des enfants visés à l'article 1254, § 2, alinéa 1er»;

3° le même alinéa 4 est complété par ce qui suit : «5° une preuve de nationalité de chacun des époux».

Art. 12

L'article 1290, alinéa 4, du même Code, ajouté par la loi du 30 juin 1994, est remplacé par la disposition suivante :

«Lorsqu'il fait application des dispositions prévues au deuxième ou au troisième alinéa, le juge fixe, dans le mois du dépôt au greffe du procès-

b) het volgende lid wordt toegevoegd :

«Het bewijs van goede trouw moet worden geleverd door de contracterende derde.»

Art. 10

In artikel 1288 van hetzelfde Wetboek, toegevoegd bij de wet van 30 juni 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in het eerste lid wordt het 3° vervangen als volgt :

«3° de bijdrage van elk van beide echtgenoten in het levensonderhoud, de opvoeding en de passende opleiding van voornoemde kinderen, onverminderd de rechten hen door hoofdstuk V van titel V van boek I van het Burgerlijk Wetboek toegekend en onverminderd het beginsel van de evenredigheid van hun bijdragen.»;

2° in het laatste lid worden de woorden «Wanneer nieuwe en onvoorzienbare omstandigheden de toestand van de kinderen ingrijpend wijzigen» vervangen door de woorden «Wanneer nieuwe omstandigheden buiten de wil van de partijen hun toestand of die van de kinderen ingrijpend wijzigen.»

Art. 11

In artikel 1288*bis* van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 30 juni 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in het derde lid, worden de woorden «bevat het verzoekschrift op straffe van nietigheid de overeenkomsten» vervangen door de woorden «verwijst het verzoekschrift op straffe van nietigheid naar de als bijlage opgenomen overeenkomsten»;

2° in het vierde lid, 4°, worden de woorden «en van overlijden van al de afstammelingen van ieder van hen, met inbegrip van de kinderen die door de echtgenoten werden geadopteerd» vervangen door de woorden «van de kinderen bedoeld in artikel 1254, § 2, eerste lid»;

3° hetzelfde vierde lid wordt aangevuld als volgt : «5° een bewijs van nationaliteit van elk van de echtgenoten».

Art. 12

Artikel 1290, vierde lid, van hetzelfde Wetboek, toegevoegd bij de wet van 30 juni 1994, wordt vervangen door de volgende bepaling :

«De rechter bepaalt, wanneer hij toepassing maakt van het tweede of het derde lid, binnen een maand na de neerlegging ter griffie van het proces-

verbal de la première comparution ou de l'audition prévue à l'alinéa précédent, une nouvelle date de comparution des époux.»

Art. 13

À l'article 1292, alinéa 2, du même Code, remplacé par la loi du 30 juin 1994, les mots «et des pièces qui y sont annexées» sont supprimés.

Art. 14

À l'article 1293 du même Code, remplacé par la loi du 30 juin 1994, le dernier alinéa est supprimé et de nouveaux alinéas sont ajoutés, libellés comme suit:

«Lorsqu'il fait application des dispositions prévues au deuxième ou au troisième alinéa, le juge fixe, dans le mois du dépôt au greffe du procès-verbal de la comparution prévue au deuxième alinéa ou de l'audition prévue au troisième alinéa, une nouvelle date pour la seconde comparution prévue à l'article 1294.

Au cours de cette comparution, le juge peut faire supprimer ou modifier les dispositions qui sont manifestement contraires aux intérêts des enfants mineurs.»

Art. 15

L'article 1294, dernier alinéa, du même Code, remplacé par la loi du 30 juin 1994, est remplacé par la disposition suivante :

«Le délai de trois mois est suspendu tant que, le cas échéant, la procédure prévue à l'article 931, alinéas 3 à 7, ou à l'article 1290, alinéa 4, n'a pas pris fin.»

Art. 16

À l'article 1298 du même Code, modifié par la loi du 30 juin 1994, sont insérés, entre les mots «prononce le divorce» et «; dans le cas contraire», les mots «et homologue les conventions relatives aux enfants mineurs;».

Art. 17

À l'article 1303, alinéa 1er, du même Code, remplacé par la loi du 30 juin 1994, sont apportées les modifications suivantes:

1° les mots «et la mention du jour où celui-ci a acquis force de chose jugée» sont insérés entre les

verbaal van de eerste verschijning of van het onderhoud bedoeld in het vorige lid, een nieuwe datum voor de verschijning van de echtgenoten.»

Art. 13

In artikel 1292, tweede lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 30 juni 1994, worden de woorden «en van de erbij gevoegde stukken» weggelaten.

Art. 14

In artikel 1293 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 30 juni 1994, wordt het laatste lid geschrapt en worden volgende nieuwe leden toegevoegd:

«De rechter bepaalt, wanneer hij toepassing maakt van het tweede of derde lid, binnen een maand na de neerlegging ter griffie van het proces-verbaal van de verschijning bedoeld in het tweede lid of van het onderhoud bedoeld in het derde lid, een nieuwe datum voor de tweede verschijning waarin artikel 1294 voorziet.

Tijdens deze verschijning kan de rechter de beschikkingen die kennelijk strijdig zijn met de belangen van de minderjarige kinderen laten schrappen of wijzigen.»

Art. 15

Artikel 1294, laatste lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 30 juni 1994, wordt vervangen als volgt:

«De termijn van drie maanden wordt geschorst zolang, in voorkomend geval, de rechtspleging bepaald in artikel 931, derde tot zevende lid, of in artikel 1290, vierde lid, niet tot een einde is gebracht.»

Art. 16

In artikel 1298 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 30 juni 1994, worden tussen de woorden «spreekt zij de echtscheiding uit» en de woorden «; in het tegenovergestelde geval» ingevoegd de woorden «en homologeert zij de overeenkomsten met betrekking tot de minderjarige kinderen».

Art. 17

In artikel 1303, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 30 juni 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen de woorden «een uittreksel bevattende het beschikkend gedeelte» en de woorden «van het

mots «un extrait comprenant le dispositif du jugement ou de l'arrêt» et les mots «est, dans le mois, adressé»;

2° *in fine*, les mots «l'officier de l'état civil du premier district de Bruxelles» sont remplacés par les mots «l'officier de l'état civil de Bruxelles».

Art. 18

L'article 1304, alinéa 1er, du même Code, remplacé par la loi du 30 juin 1994, est complété par la phrase suivante:

«En cas de décès d'un des époux, avant la transcription du divorce mais après que la décision le prononçant a acquis force de chose jugée, les époux sont considérés comme divorcés, à l'égard des tiers, sous la condition suspensive de la transcription effectuée conformément à l'article 1303.»

Art. 19

À l'article 1306, alinéa 1er, du même Code, remplacé par la loi du 30 juin 1994, les références «1269, 1270» sont remplacées par les références «1268 à 1270».

Art. 20

L'article 1307, alinéa 1er, du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«La demande en séparation de corps peut également être introduite reconventionnellement par des conclusions nouvelles prises contradictoirement, sur une demande principale en divorce.»

Art. 21

L'article 275 du Code civil, modifié par la loi du 20 novembre 1969, est complété par les mots suivants: «au moment du dépôt de la requête visée à l'article 1288*bis* du Code judiciaire».

Art. 22

L'article 276 du Code civil est remplacé par la disposition suivante:

«*Art. 276.* — Le consentement mutuel ne sera admis que lorsque le mariage aura été conclu au moins deux ans avant le dépôt de la requête visée à l'article 1288*bis* du Code judiciaire.»

vonnis of het arrest» worden de woorden «en de vermelding van de de dag van het in kracht van gewijsde treden» ingevoegd;

2° de woorden «de ambtenaar van de burgerlijke stand van het eerste district van Brussel» worden vervangen door de woorden «de ambtenaar van de burgerlijke stand van Brussel».

Art. 18

Artikel 1304, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 30 juni 1994, wordt aangevuld met de volgende zin:

«Ingeval een van de echtgenoten overlijdt vóór de echtscheiding is overgeschreven maar nadat het vonnis waarbij de echtscheiding is uitgesproken in kracht van gewijsde is gegaan, worden de echtgenoten tegenover derden als uit de echt gescheiden beschouwd, onder de opschortende voorwaarde van overschrijving overeenkomstig artikel 1303.»

Art. 19

In artikel 1306, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 30 juni 1994, worden de verwijzingen «1269, 1270» vervangen door de verwijzingen «1268 tot 1270».

Art. 20

Artikel 1307, eerste lid, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:

«De vordering tot scheiding van tafel en bed kan bij nieuwe op tegenspraak genomen conclusie ook worden ingesteld als tegenvordering op een oorspronkelijke vordering tot echtscheiding.»

Art. 21

In artikel 275 van het Burgerlijk Wetboek, gewijzigd bij de wet van 20 november 1969, worden tussen de woorden «één van beiden» en de woorden «minder dan» ingevoegd de woorden «op het ogenblik van de neerlegging van het verzoekschrift bedoeld in artikel 1288*bis* van het Gerechtelijk Wetboek».

Art. 22

Artikel 276 van het Burgerlijk Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Art. 276.* — Onderlinge toestemming wordt enkel toegestaan indien het huwelijk aangegaan werd ten minste twee jaar vóór het het ogenblik van de neerlegging van het verzoekschrift bedoeld in artikel 1288*bis* van het Gerechtelijk Wetboek.»

Art. 23

À l'article 301, § 2, alinéa 2, du Code civil, modifié par la loi du 9 juillet 1975, le mot «accordant» est remplacé par le mot «prononçant».

Art. 24

À l'article 301*bis* du Code civil, inséré par la loi du 9 juillet 1975, l'article «218» devient l'article «221», et le «cinquième» alinéa de l'article 1280 du Code judiciaire devient le «sixième» alinéa.

Art. 25

À l'article 311*bis* du Code civil, modifié par la loi du 14 juillet 1976, les mots «Les articles 303 et 304 sont applicables» sont remplacés par les mots «L'article 304 est applicable».

Art. 26

À l'article 915*bis*, § 3, alinéa 2, du Code civil, inséré par la loi du 14 mai 1981, les mots «article 1287, alinéa 2, du Code judiciaire» sont remplacés par les mots «article 1287, alinéa 3, du Code judiciaire».

Art. 23

In artikel 301, § 2, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, gewijzigd bij de wet van 9 juli 1975, wordt het woord «toestaat» vervangen door het woord «uitspreekt».

Art. 24

In artikel 301*bis* van het Burgerlijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 9 juli 1975, worden de woorden «artikel 218» vervangen door de woorden «artikel 221» en de woorden «vijfde lid van artikel 1280 van het Gerechtelijk Wetboek» vervangen door de woorden «zesde lid van artikel 1280 van het Gerechtelijk Wetboek».

Art. 25

In artikel 311*bis* van het Burgerlijk Wetboek, gewijzigd bij de wet van 14 juli 1976, worden de woorden «De artikelen 303 en 304 zijn van toepassing» vervangen door de woorden «Artikel 304 is van toepassing».

Art. 26

In artikel 915*bis*, § 3, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 14 mei 1981, worden de woorden «artikel 1287, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek» vervangen door de woorden «artikel 1287, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek».